2025
2026

Jaarplan

Voorwoord van de voorzitter

Zeven miljoen mensen wonen in een middelgrote gemeente. Elke dag zetten we ons in met één gezamenlijk doel: hun leven, hun omgeving, hun toekomst. Dat vertrouwen hebben zij ons gegeven. En dat vertrouwen vraagt iets terug: dat wij de belangen van middelgrote gemeenten en hun inwoners krachtig, zichtbaar en oprecht behartigen.

Dat doen wij. Als M50. Als gemeenten, als leden. Met vereende kracht. Vanuit de overtuiging dat juist de middelgrote gemeente het ideale formaat is – groot genoeg om impact te maken, klein genoeg om dichtbij te blijven. Dicht bij onze inwoners, waar zij ons nog kennen en wij hen. Waar we elkaar weten te vinden.

We zijn activistisch in onze inzet en realistisch in onze aanpak. Het zit in ons DNA om snel te schakelen, op te pakken en te doen wat nodig is. Snel krachten bundelen waar het kan, en waar nodig een vuist maken. Zo bouwen we aan een krachtige en flexibele beweging waarin we elkaar kennen en open communiceren.

De M50 ontwikkelt zich. We worden zichtbaarder. We worden gevonden. Onze ambitie groeit, net als onze invloed. We zijn een niet meer weg te denken gesprekspartner van de VNG, van het Rijk, de Tweede Kamer. Precies een van de fundamenten van ons bestaansrecht. Juist het geluid van onze inwoners beter en luid laten klinken zodat hun belangen vertegenwoordigd worden daar waar nieuw beleid en wetgeving zoveel impact op hun leven heeft.

Steeds meer middelgrote gemeenten sluiten zich aan. Dat vraagt iets van ons als organisatie. Hoe onboarden we nieuwe leden? Hoe bouwen we een organisatie die bestendig en slagkrachtig is? Die continuïteit biedt, zonder aan energie in te boeten?

De M50 is in beweging. Dat doen we samen. Het dagelijks bestuur is trots op ons hechte, groeiende netwerk en vraagt u allen de handschoen op te pakken om u er nog meer tegenaan te bemoeien. Want samen zijn we ons netwerk, samen voor die zeven miljoen inwoners.

In dit jaarplan leest u waar we ons tot het einde van deze bestuursperiode met overtuigde kracht voor gaan inzetten.

Warme groet, mede namens het Dagelijks Bestuur,

Eva Boswinkel
Voorzitter M50

Jaarplan voorzitter

Het doel van ons netwerk van middelgrote leden is tweeledig. Het eerste is dat elke middelgrote gemeente zich gerepresenteerd weet op de besluitvormende tafels die er voor ons toe doen. Binnen en buiten de lokale en Haagse politiek. Het is voor iedereen duidelijk waar we voor staan en wat we willen bereiken.

Omdat we samenwerken gaan de 7 miljoen inwoners uit middelgrote gemeenten er op vooruit. Omdat we als middelgrote gemeenten bestaande successen uitwisselen en proactief nieuwe projecten opzetten. Daarnaast ondersteunen we elkaar in het opschalen van werkende projecten, onder andere met behulp van Platform31.

De portefeuille 'voorzitter' bestaat uit de volgende prioriteiten en doelen:

- Algemene zaken
- Lobby en PA
- Woordvoering en externe zichtbaarheid
- Werving en introductie nieuwe leden

1. Algemene Zaken

Doelen:

Sturing op prioriteit M50

Het verkrijgen van brede consensus in dagelijks bestuur en leden over de ambities en opgaven van, (jaar)doelen en lobbyfiches per pijler. Daarnaast wil ik als voorzitter een aansteker zijn voor het strategische beleid met de eventuele tussentijdse bijstellingen. De strategische koers zal ik actief uitdragen, maar er ook toezicht op houden, borgen, en sturen op de lange termijn doelstellingen.

Het effectief vergaderen van het dagelijks bestuur

Om het bestuur optimaal en planmatig te kunnen laten besturen, maken we een kwaliteitsslag met strakke afspraken over het aanleveren van vergaderstukken, de opzet van stukken en de voorbereiding. Daarbij is een scherp oog voor resultaat, accountability, maar bovenal dat ieder tot zijn of haar recht komt.

Continuïteit dagelijks bestuur

Tijdig de vacature openstellen voor de portefeuille van vertrekkende DB-leden. Transparante selectieprocedure inclusief duidelijke communicatie hierover naar de leden. Het tijdig ontwikkelen van een procedure rondom de lokale verkiezingen en de invloed daarvan op ons dagelijks bestuur.

2. Lobby en Public Affairs

Doelen:

Heldere en geprioriteerde lobbylijnen ontwikkelen

In samenwerking met het dagelijks bestuur, de leden, de ambtelijke ondersteuners, de pijlervoorzitters en Meines Holla ontwikkelen we lobbyfiches die gemakkelijk bruikbaar zijn voor alle leden.

Samenwerking Meines Holla

De samenwerking met Meines Holla als lobbyexpert heeft de eerste jaren in het teken gestaan van netwerk opbouwen en naam krijgen als M50. Nu dat de opstart van de M50 als organisatie achter ons ligt staan we voor een doorontwikkeling waarbij we proactief en strategisch willen acteren op het gebied van beleidsbeinvloeding. Dit betekent dat we scherpere afspraken zullen maken en meer accountable willen zijn.

3. Woordvoering en externe zichtbaarheid

Doelen:

Gezicht geven aan de M50

Zorgen dat we slagvaardig zijn in de media om de belangen van de M50 te realiseren en over het voetlicht te brengen. Dit doen we door agendasetting en door snel in te springen op de actualiteit.

Aan het einde van deze bestuursperiode is de M50 top of mind bij bestuurlijk en het maatschappelijk middenveld in Nederland. Hiervoor is het noodzakelijk dat we voorin de kaartenbak zitten van de landelijke journalistiek. Door onze zichtbaarheid laten we ook onze toegevoegde waarde zien.

Voor het bereiken van dit doel is een strakke samenwerking met Meines Holla noodzakelijk, net als een bestuursmandaat en ondersteuning die de agenda leeg kan maken.

Versterken netwerk in de Tweede Kamer

Vaste commissieleden op onze onderwerpen veiligheid, wonen, elke regio telt, IZA en Vitale wijken kennen de voorzitter van de M50 en de bijbehorende (vice) pijlervoorzitter. Relaties worden onderhouden op basis van proactieve aanwezigheid en inhoud. M50 is een authoriteit voor Kamerleden en daardoor een vaste gespreks- en kennispartner voor RTG's of input voor debatten of moties. De ondersteuning van Meines Holla is gericht op het tot stand brengen van dit soort contacten en helpt ons netwerk versterken.

Versterken netwerk andere belangrijke stakeholders:

In beeld brengen van en relaties aangaan met alle organisaties die belangrijk zijn voor het bereiken van onze doelen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan Aedes, FNV, politie, MBO raad of de Woonbond. Daarbij is het belangrijk om gemeenschappelijke thema's te identificeren en deze te benutten voor samenwerking binnen en buiten de M50.

4. Werving nieuwe leden en versterken onderlinge relaties

Doelen:

Het uitbreiden van ons netwerk en versterken van de onderlinge relaties

Het uitbouwen van het aantal leden krijgt in deze bestuursperiode prioriteit, net als het vergroten van de betrokkenheid en relatie met de leden – en die van de leden onderling. Binden, inspireren en motiveren zijn kernbegrippen. Het vergroten van de onderlinge binding zorgt voor meeropbrengst zowel inhoudelijk als qua slagkracht. Richting leden vinden we het belangrijk om ons te verantwoorden over de koers en inzet. De ALV is hiervoor een belangrijk podium. Verantwoorden van koers en inzet richting leden tijdens ALV's. Als voorzitter wil ik zichtbaar en benaderbaar zijn voor de colleges van B&W van onze leden, o.a. door regelmatig direct contact met de burgemeesters.

Communicatie & Events

Communicatie binnen een netwerk als de M50 is cruciaal. Communicatie zorgt voor zichtbaarheid en vergroot de betrokkenheid onder onze leden. Dat geldt ook voor de onderlinge ontmoetingen. We willen onze leden voeden, inspireren en aangehaakt houden. We zijn actief richting pers en politiek Den Haag. We wisselen kennis uit, lobbyen en oefenen druk uit. En stimuleren vooral meer middelgrote gemeenten om ook lid te worden. Dit betekent dat we onze communicatie en events regelmatig en op tijd organiseren.

De communicatie speerpunten

Bevorderen belang/invloed van M50 platform

- De meerwaarde en belang van de middelgrote gemeenten in de etalage zetten

Betrokkenheid leden vergroten

- Leden willen zich herkennen in de communicatie, dus een lid aan het woord laten/ in de etalage zetten en interactie vergroten met bv. polls in nieuwsbrief of tijdens events, tussentijdse evaluaties onder leden

Duurzaamheid en vitaliteit

- In communicatie regelmatig aandacht over de acties en invloed van de M50 community met daarbij de status en/of het resultaat

Cultuur- en Ledenonderhoud/-werving

- Onze waarden zijn: divers, onderscheidend in omvang, dichtbij de regio, flexibel, dynamisch, praktisch

Kerntaak voor 2025

Opstellen van een strategisch plan 'Communicatie & Events' waarin onderstaande nader wordt uitgewerkt:

Doel:

1. Informeren van onze leden
2. In verbinding staan met onze leden
3. Lobby voor onze leden
4. Positionering van de M50 namens onze leden

Strategie

- Transparant: Wij laten zien wat er in de regio gebeurt. Je weet wat je van ons mag en kan verwachten. En vertellen waar wij aan kunnen bijdragen.
- Professioneel: We zijn een gelijkwaardig en betrouwbaar gesprekspartner. We komen onze afspraken na. We zeggen wat we doen en doen wat wij zeggen.
- Informeel: We zijn toegankelijk, open en eerlijk. We nemen geen blad voor de mond in onze standpunten.

Kernboodschap

De M50 is het verbindende netwerk waar middelgrote gemeenten samen impact maken, kennis delen en elkaar versterken

Doelgroepen

Middelgrote gemeenten, middelgrote gemeenten die nog geen lid zijn, VNG, andere netwerken, zoals K80 / P10 / G4, Rijk, Landelijke pers, Provincies.

Communicatieactiviteiten

Communicatie met onze (potentiële) leden

- Actueel maken en houden content website
- Verder professionaliseren en structureren nieuwsbrief qua inhoud, opmaak en verzending
- Communicatie met/voor potentiële leden & nieuwe leden op weg helpen.

Communicatie extern

- Persberichten/perscontacten (inclusief aanleggen landelijke perslijst)
- Uitbrengen communicatieadvies op acties
- Social media (volgen, plaatsen, monitoren, betaalde campagnes bv op LinkedIn)
- Opvolging geven aan landelijke VNG/netwerkactiviteiten

Events voor leden en lobby

- Jaarlijks een M50 evenementenkalender opstellen en actief delen met de leden.
- Monitoren van de organisatie van ALV in voor- en najaar.
- Communicatieondersteuning bij 'Laat ons niet in de st(r)eek' – Den Haag
- Communicatieondersteuning bij netwerkborrel VNG-congres

Interne organisatie

- Bijwonen interne overleggen (Incidenteel ambtelijk kernteam en structureel DB)
- Nauwe samenwerking lobbybureau Meines Holla
- Redigeren stukken (Position papers, persberichten)
- Netwerken met andere gemeentelijke netwerken
- Woordvoerderschap + verdeling (wie voert woord op welke onderwerpen?)

Interne organisatie en netwerken

1. Interne organisatie: ambtelijke ondersteuning

Doelen:

Inventarisatie ondersteuning

Op basis van te verwachten activiteiten in kaart brengen wat er nog nodig is aan (extra) ambtelijke ondersteuning en welke taken kunnen worden overgedragen aan een gemeente met een DB-lid.

Versterken ambtelijk netwerk

Versterken van de contacten tussen de ambtenaren met als doel de taakverdeling zo efficiënt mogelijk in te richten en te gaan borgen.

Continuïteit waarborgen

Plan opstellen voor het geleidelijk verhuizen van specifieke taken naar betrokken gemeenten, inclusief een duidelijke tijdlijn.

Flexibele schil

Structureel betrekken van beleidsmedewerkers en strategische adviseurs uit de M50-gemeenten bij inhoudelijke pijlers.

2. Informatiebeheer

Doelen:

Centrale informatievoorziening

Door-ontwikkelen van een platform waar alle relevante documenten, zoals vergaderstukken, actiepunten en financiële administratie, centraal en toegankelijk worden opgeslagen.

Procesafstemming

Vastleggen van afspraken rondom actualisatie en toegankelijkheid van deze informatie voor alle DB-leden.

Handboek voor de leden

Afronden van het handboek.

3. Netwerken: VNG en andere verbanden

Doelen:

Koppeling VNG-commissies

- Overzicht opvragen van M50-leden in VNG-commissies en relevante thema's selecteren, waarop wij de M50 leden in de commissies van input kunnen voorzien. In beeld brengen in welke VNG-commissies de M50 nog niet is vertegenwoordigd.
- Bestuurlijke koppeling maken tussen commissieleden en pijlervoorzitters voor uitwisseling van informatie.

Overige netwerken

- In beeld brengen van alle netwerken waarin de M50 actief is.
- Gemeenschappelijke thema's identificeren en benutten voor samenwerking binnen en buiten de M50.

Ambtelijke lijnen

Directe verbindingen leggen tussen de VNG-commissies en relevante pijlers binnen de M50.

Relaties

De prioriteiten en doelen binnen de portefeuille relaties voor het komende jaar worden in dit hoofdstuk behandelt.

De portefeuille relaties ziet er als volgt uit:

- Contact andere netwerken
- Uitbouwen ambtelijke en bestuurlijke contacten ministeries
- Halfjaarlijks overleg Ministerie van Justitie en Veiligheid

1. Contact andere netwerken

Doel:

Verantwoordelijk voor afstemming, positie en relatie: G4, G40, P10 en K80

Er dient aangehaakt te worden bij relevante reguliere overleggen met de betreffende netwerken op zowel bestuurlijk, als ambtelijk niveau. Vervolgens moet gezamenlijk worden bepaald welke kansen worden gezien en hoe deze gezamenlijk worden opgepakt.

2. Uitbouw ambtelijke en bestuurlijke contacten ministeries

Doel:

Verantwoordelijk voor het in kaart brengen van ambtelijke contacten bij de ministeries, VNG en eigen netwerk

Dit zorgt ervoor dat we proactief, voorafgaand aan kamerbehandelingen, mee kunnen praten bij beleidsvraagstukken. Er wordt een overzicht opgesteld met daarin ambtelijke contactgegevens van de ministeries.

3. Halfjaarlijks overleg Ministerie van Justitie en Veiligheid

Doelen:

Het onder de aandacht brengen van onderwerpen die spelen binnen de M50 gemeenten op het gebied van veiligheid

Verantwoordelijk voor het voorzitten, voorbereiden, plannen en notuleren van het halfjaarlijkse overleg met het ministerie van Justitie en Veiligheid. In dit overleg worden onderwerpen aangekaart die spelen binnen M50 gemeenten op het gebied van veiligheid.

Op 7 oktober jl. heeft een overleg plaatsgevonden tussen minister Van Weel en een aantal burgemeesters van M50 gemeenten. Op verzoek van de minister is een notitie d.d. 13 januari 2025 naar hem verstuurd met daarin de input verwerkt die de M50 gemeenten hebben aangeleverd over de volgende onderwerpen: Informatiedeling vanuit de politie, ervaringen met bestuursrechtelijke maatregelen, best- en worst case practices van bestuursrechtelijke maatregelen. Een volgend halfjaarlijks gesprek moet worden ingepland. Overigens kan dit overleg ook belegd worden bij de pijlervoorzitter Veiligheid als de pijler van start is gegaan. Het DB lid met veiligheid in portefeuille kan hier dan op aangehaakt blijven.

Financiën

De financiën binnen ons netwerk zijn erg belangrijk. Zij bepalen voor een groot deel welke maatregelen en samenwerkingen er mogelijk zijn tussen de leden.

De portefeuille financiën ziet er als volgt uit:

Financiën
Financiën M50 Verantwoordelijk voor de interne financiën van het netwerk.
Opdrachtgever Platform31 Verantwoordelijk voor contact met en opdrachten aan kennisorganisatie P31. Sturing op kadering en prioriteiten.
Contactpersoon pijlervoorzitters: Klankbordfunctie voor de pijlervoorzitters en ambtelijke ondersteuners. Vanuit de rol als oud-pijlervoorzitter ervaringen delen met huidige pijlervoorzitters.

1. Financiën

Doel:

Stabiele financiële huishouding van het netwerk via

- Jaarlijks innen van de contributies M50 door Meierijstad
- Jaarlijks verzorgen van betalingen voor M50 door Meierijstad
- Jaarlijks opstellen/aanbieden van een begroting aan het DB
  - o Begroting 2025 vaststellen bij 1e ALV
  - o Begroting 2026 vaststellen bij 2e Alv
- Jaarlijks opstellen/aanbieden van een jaarrekening (vaststellen bij 1e ALV)
- Financiële halfjaarrapportage (BERAP) naar DB

2. Opdrachtgever voor Platform 31

Doel:

Maximale ondersteuning door Platform31 van organisatie M50 via

- Jaarlijks opstellen/aanbieden van een jaarprogramma door Platform
- Verbinden platform met de pijlers
- Kwartaalgesprekken over voortgang
- Ruimte voor Platform om inhoudelijke (de inhoud van de pijlers ondersteunende presentaties geven tijdens de ALV's

3. Contactpersoon pijlervoorzitters

Doel:

Faciliteren van de pijlers via

- Vast aanspreekpunt voor de pijlervoorzitters (en ondersteuners) binnen het DB
- 2x per jaar gesprek met pijlervoorzitters
- Verbinden Platform31 en Meines Holla met de pijlers.
- Bewaker van de kwaliteit van de pijler
- Verbinden pijlers met activiteiten van het DB

Bijlagen

Pijler Ruimte en Economie

Pijlervoorzitter: Arno Janssen, wethouder gemeente Papendrecht.

Middelgrote gemeenten spelen een cruciale rol in Nederland. Ze vormen het hart van hun regio, kampen met stedelijke problematiek en hebben een vergelijkbare schaal (30.000-80.000 inwoners). De M50 is hét platform waar deze gemeenten kennis delen, elkaar inspireren, samen experimenteren en hun gezamenlijke belangen behartigen.

In 2024 stond het rapport van de Staatscommissie Demografische Ontwikkelingen 2050 (commissie Van Zwol) centraal in de Pijler Ruimte en economie, waarin de impact van vergrijzing, veranderende bevolkingssamenstelling en arbeidsmarkttekorten op de economie en woningmarkt van middelgrote gemeenten werd besproken. 2025 staat in het teken van focus en impact. De kernvraag is: Waar willen we als M50 over twee jaar staan en welke impact willen we hebben? Dit jaarplan vormt de leidraad voor onze koers en ambities.

Onze Koers als M50: Lobby als Prioriteit

De belangrijkste opgave van de M50 is het versterken van onze lobbykracht. Hoewel kennisdeling en netwerken belangrijk blijven, ligt de nadruk in 2025 op het beïnvloeden van beleid en besluitvorming. Dit betekent:

- Inhoudelijke focus op de grootste uitdagingen van middelgrote gemeenten.
- Zichtbaarheid vergroten door een gedurfde, innovatieve en soms disruptieve aanpak.
- Een stevig fundament leggen voor de toekomst van de M50 als invloedrijk netwerk.

Kaders M50 breed

Dit jaarplan sluit aan op het kader wat In november 2024 is vastgesteld door het dagelijks bestuur.

1. Concrete lobbyresultaten:

a. Een sterker netwerk in Den Haag opbouwen met Tweede Kamerleden en fractie-ondersteuning.
b. De lobbypunten van de M50 moeten terugkomen in de lokale bestuursakkoorden en collegeprogramma's in aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen van 2026.

2. Bevorderen van beleidsruimte en financiële slagkracht:

a. Gemeenten moeten meer vrijheid krijgen om hun woningbouwprogramma's uit te voeren.
b. Een structurele verbetering in de gemeentefinanciën, waarbij minder afhankelijkheid van tijdelijke SPUK-middelen en meer algemene middelen in het gemeentefonds centraal staat.
c. Specifieke middelen voor economische ontwikkeling, zoals een herstructureringsfonds en een impulsregeling voor centrumvoorzieningen, om bedrijventerreinen en binnensteden toekomstbestendig te maken.

3. Effectieve samenwerking en ondersteuning:

a. Een licht, slagvaardig netwerk dat geen tweede VNG wordt.
b. Een digitaal platform voor snelle en efficiënte samenwerking tussen leden.
c. Innovatie en creativiteit stimuleren om buiten gebaande paden te treden.

Pijler ruimte en economie speerpunten

Kernboodschap: Investeer in M50-gemeenten voor duurzame groei

M50-gemeenten willen bouwen-bouwen-bouwen, maar economische groei mag niet achterblijven. Dit vraagt om investeringen in OV, regelgeving, uitvoeringskracht én ruimte voor bedrijvigheid:

- **Bereikbaarheid & OV:**
  Investeer vooraf in openbaar vervoer bij middelgrote steden om woningbouw mogelijk te maken én economische groei mogelijk te maken. Woningbouw rond OV-knooppunten versterkt zowel de leefbaarheid als het OV-netwerk.

- **Transformatie binnensteden:**
  Zet winkelgebieden om in woonruimte, maar zorg ook voor een levendige economische infrastructuur. Behoud financiële middelen via Impulsregelingen.

- **Huisvesting internationale werknemers:**
  Creëer ruimte nabij bedrijventerreinen en agrarische bedrijven om reguliere woningen vrij te maken en tegelijkertijd de lokale economie te ondersteunen.

- **Lokale uitvoeringskracht:**
  M50-gemeenten zorgen met veel kleine stappen voor een grote bouwimpuls, mits er voldoende middelen zijn.

- **Agrarisch buitengebied:**
  Koppel uitkoop-/verplaatsingsregelingen aan woningbouwprestaties om extra woningbouw te realiseren.

- **Ruimte voor economie:**
  Zonder ruimte voor bedrijvigheid stagneert economische groei. Er is behoefte aan voldoende en kwalitatieve werklocaties. Daarom pleiten we voor een herstructureringsfonds en een impulsregeling voor centrumvoorzieningen om bedrijventerreinen en binnensteden toekomstbestendig te maken.

- **Duurzaam ondernemingsklimaat:**
  Verduurzaming van de economie draagt bij aan Brede Welvaart. Efficiëntere inzet van nationale stimuleringsregelingen voor vergroening en vernieuwing versterkt het ondernemerslandschap. M50-gemeenten moeten ondernemers beter ondersteunen met de juiste arrangementen en financieringsmogelijkheden.

Aanpak in 2025 voor pijler ruimte en economie

Focus aanbrengen voor impact:

- Focus op 1 speerpunt per half jaar. Met evaluatie
- Momentum gebruiken door actuele vraagstukken te koppelen aan meerdere bovenstaande thema's
- Aanscherping lobby thema's

Prioriteit 1 = Lobby

- Aanscherpen en uitwerken lobbypaper en -aanpak in samenwerking met Meines Holla in 2 trappen (in Q1 & na 1e themasessie ALV)
- 1:1 gesprekken van de pijlervoorzitter met de woordvoerders van alle politieke fracties in de Tweede Kamer (Q1 voor de beleidsvelden wonen en mobiliteit.

Prioriteit 2 = Verbinden en kennisdelen

- Bestuurders en ambtenaren binnen de pijler onderling beter met elkaar verbinden. Een goede, nieuwe digitale tool is daarbij essentieel. (Doorlopend)
- Opereren als 'verbindingsofficier' tussen ministeries en de leden. Criteria daarbij zijn a) dat vragen vanuit ministeries moeten passen binnen de inhoudelijke speerpunten van de pijler en b) vragen zijn toegespitst op/ meerwaarde hebben voor middelgrote gemeenten. (Doorlopend)
- Meetings rond specifieke thema's of vraagstukken, met M50 leden en relevante externen. Deze meetings vinden in beginsel digitaal en daarmee laagdrempelig plaats. De meetings zijn aanvullend op de fysieke pijlerbijeenkomsten op ALV-dagen. (circa 2 digitale meetings)

Prioriteit 3 = M50 In nieuwe Nota Ruimte.: de opvolger van de Nationale Omgevingsvisie

De opvolger van de Nationale Omgevingsvisie bepaalt hoe Nederland zich ruimtelijk ontwikkelt. Cruciaal is dat M50-gemeenten hierin als volwaardige spelers worden meegenomen, met specifieke regelingen en investeringskaders voor:

- Investeringen in OV en stations ontwikkeling.
- Transformatie van binnensteden met een economische component.
- Woningbouw in agrarische gebieden gekoppeld aan bedrijvigheid.

Voorstel Themasessies[1]:

(1) Q1 wordt gebruikt voor draagvlak met andere M50 gemeenten voor aanscherping onderstaande thema's

1e ALV themasessie (Q1): M50 en de nieuwe Nota Ruimte.

Deze nota verschijnt eind 2025 en is de opvolger van de Nationale Omgevingsvisie.

De nieuwe Nota Ruimte bepaalt hoe Nederland zich ruimtelijk ontwikkelt, wat cruciaal is voor M50-gemeenten. Centraal in deze sessie staat hoe investeringen in OV, transformatie van binnensteden en woningbouw in agrarische gebieden moeten worden verankerd in deze nota. M50 moet als volwaardige speler worden meegenomen, met specifieke regelingen en investeringskaders die de bouwcapaciteit versterken.

--> voorstel:

- Agenderen voor 1e helft 2025 (optimaal momentum, om nog invloed uit te oefenen)
- Uitnodigen verantwoordelijk directeur bij het ministerie van VRO voor de Nota Ruimte op ALV.
- Idealiter een themasessie vooraf om tot juiste positionering te komen voorafgaand aan ALV.

2e ALV themasessie (Q3): Woningmarkt en Oekraïense vluchtelingen

Met een mogelijke wapenstilstand in Oekraïne ontstaat een tweedeling: een deel keert terug, een deel blijft en moet integreren. Dit vraagt om structurele oplossingen voor huisvesting, waarbij transformatie van binnensteden, woningbouw in agrarische gebieden en huisvesting nabij bedrijventerreinen essentieel zijn. Daarnaast staat de betaalbaarheid van woningen onder druk.

Deze sessie richt zich op hoe M50-gemeenten strategisch kunnen bijdragen aan langetermijn oplossingen, in plaats van tijdelijke crisisopvang. Ook wordt verkend hoe gemeenten binnen de M50 elkaar kunnen helpen met kennisuitwisseling over betaalbare woningbouw én hoe een gezamenlijke lobby richting het Rijk kan zorgen voor meer flexibiliteit in landelijke woningbouwdoelen, met ruimte voor maatwerk op regionaal en lokaal niveau.

--> voorstel:

- Agenderen voor 2e helft 2025 (omdat er dan meer momentum is i.v.m. vergunning voor Oekraïners die tot maart 2026 loopt)
- Dit gebruiken qua actualiteit en koppelen aan andere onderwerpen voor meer breedte.

Lobby boodschappen

1. OV als versneller van woningbouw en leefbaarheid.
Investeer in openbaar vervoer als katalysator voor woningbouw: niet als randvoorwaarde, maar als middel om zowel nieuwe als bestaande woningbouw aantrekkelijker te maken. Woningbouw rondom OV-knooppunten versterkt niet alleen het OV-netwerk, maar benut ook de ontwikkelpotentie rond stations, waar nog veel ruimte is voor woningbouw (zie onderzoek KuiperCompagnons). Gerichte investeringen in OV en stimuleringsregelingen zijn cruciaal om deze synergie te benutten.

2. Eén overheid, één beleid:
Versimpel en harmoniseer regels en investeringsregelingen om bouwprocessen te versnellen. Werk als één overheid met eenduidig beleid.

3. Eerlijke financiering & arbeidsmarkt:
Voorkom concurrentie tussen gemeenten en investeer in RO-personeel om woningbouw te versnellen. Versterk de lokale uitvoeringskracht voor de woningbouwopgave.

Met deze aanpak wordt de woningbouwambitie van M50-gemeenten realiteit.

Pijler Sociaal

Pijlervoorzitter: Laura Hoogstraten, wethouder gemeente Zeist.

We hebben input opgehaald bij andere M50-gemeenten, namelijk:
Gemeente Zeist, Gemeente Leidschendam-Voorburg, Gemeente Zutphen. In een eerder stadium ook afgestemd tijdens de pijlersessie op de ALV van 4 oktober en een opvolgende feedbackloop met Zutphen, Soest, Den helder, Peel en maas, Veenendaal, Noordoostpolder, Leidschendam Voorburg en Zeist

1. Wat wordt de inzet op inhoud van de pijler?

De M50 (pijler sociaal) heeft de ambitie om een structurele partner te worden voor het Rijk en andere stakeholders en om met extra middelen en ondersteuning van datzelfde Rijk de problemen van wijk en buurt aan te pakken en te komen tot het verbeteren van het welzijn en de kansengelijkheid van deze inwoners.

1) Hiertoe smeden we een coalitie van M50-gemeenten die hun probleemwijken willen aanpakken,
2) maken met deze gemeenten bottom up een sterke inhoudelijke propositie en
3) bouwen we hierop een media- en lobbyaanpak om het Rijk te laten komen tot een NPLV-plus. Een ‘plus’ omdat er ook meer aandacht moet komen voor bestrijden van kansenongelijkheid.

Het plan voor organisatie kenmerkt zich door een intern en een extern spoor:
Het externe spoor:

- Het offensief door het leven en de problemen zichtbaar te maken
- Nauwgezet volgen van de media en waar dat dan kan meeliften op onderwerpen die er spelen door specifieke voorbeelden uit ‘onze’ wijken aan te dragen.
- Lobby bij Rijk, de 2e kamer en de VNG

Het interne spoor:

- Kennisstructuur
- M50 lobby organisatie

2. Welke lobby-activiteiten worden ondernomen door de pijler?

De plannen rusten sterk op een gedegen lobby aanpak en hangen samen met een te organiseren media offensief. De lobby richt zich op het rijk en de 2e kamer en heeft als doel:

- Een ondersteunend en verdiepende dialoog n.a.v. een media offensief, vooral gericht op verstevigen van het verhaal en zichtbaarheid van de M50 als een relevante samenwerkingspartner
- Te participeren in werkgroepen zoals werkgroep BZK etc. en daarmee beeldvorming en beleid te beïnvloeden Hiervoor is er contact gelegd met Meienes Holla en is er afstemming geweest op de plannen van pijler Sociaal. Voor zover wij weten is er nog geen Jaarplan of offerte vanuit Meienes Holla.

3. Interne netwerkactiviteiten

Het plan voorziet in een investering in een kennisstructuur en een intensieve samenwerking van M50 gemeenten die vanuit de gemeentelijke praktijk voeding bieden aan de lobby met het Rijk. Er is veel energie op dit thema en vanuit bevlogenheid is er al veel voorbereidend werk verricht. Er is inmiddels een koploper groep die bestaat uit bestuurlijke en ambtelijke kracht vanuit Zeist, Zutphen en Leidschendam-Voorburg. Doordat er ook commitment is vanuit de gemeenten Veenendaal, Bergen op Zoom, Den Helder en Houten is er een potentiële kerngroep die vorm kunnen gaan geven aan de aanpak en de uitvoering ervan. Het plan vraagt wel om meer continuïteit en investering om tot resultaten te komen. De inschatting is dat dit niet gedragen kan worden binnen de reguliere pijleropzet. Omdat voor deze aanpak draagvlak onder alle M50 leden en de expertise van alle M50 Pijlers nodig zijn willen de het DB betrekken in de besluitvorming. Ons voorstel is om deze aanpak vanuit de centrale M50 organisatie te voeren en prioriteit te geven in het jaarplan 2025 en 2026.

4. Inzet Platform31 en/of andere natuurlijke partners

We voorzien een brede ondersteuningsbehoefte om het plan van pijler sociaal uit te voeren. Hier is mogelijk externe ondersteuning en expertise op nodig. Denk daarbij aan Platform31, Divosa etc. Deze ondersteuning is nodig op alle onderdelen van het plan en met name op:

- Het offensief door het leven en de problemen zichtbaar te maken door het
  Het verzamelen van de relevante feiten
  - Problemen in de buurten en wijken
  - De grenzen waar gemeenten en instanties tegenaanlopen.
- Kennisstructuur, Het (organiseren van middelen voor) gezamenlijk uitrollen van een kennisstructuur
- M50 lobby organisatie; Een groep van deelnemende gemeenten die vrijwillig maar niet vrijblijvend, feiten en cijfers ophalen en voorbeelden aandragen De M50 heeft naast het interne spoor (zie conceptjaarplan Platform 31 a 10K) ook de wens om een extern offensief te starten om zo de aandacht te vestigingen op de problematiek en uitdagingen waar kwetsbare wijken in middelgrote gemeenten voor staan. Voor dit offensief zoeken we de samenwerking op met Platform31. Deze samenwerking wordt nader afgestemd, een eerste opzet voor een plan van aanpak en de kosten wordt gepresenteerd in een aanvullend voorstel dat in maart 2025 met het dagelijks bestuur van de M50 wordt gedeeld.

5. Overig

Tijdens de ALV's van 2025 willen we steeds een stap zetten met elkaar in het pijlerplan. Zoals het er nu uitziet hebben de ALV's als doel:

- Afstemmen van onze plannen en de 'werving' van andere M50 gemeenten.
- Delen van tussenresultaten en werksessie voor verdieping en concretisering van de propositie

Pijler Veiligheid

Pijlervoorzitter: Cees van den Bos, burgemeester gemeente Goes

Vanuit de portefeuille veiligheid en in het kader van het opzetten van de pijler veiligheid binnen de M50, staan in deze bijlage de onderwerpen waarmee aan de slag wordt gegaan. Het betreft bestuursrechtelijke maatregelen, openbare orde en veiligheid (informatiepositie) en het uitbreiden van uitvoeringscapaciteit op het gebied van orde en veiligheid. In deze memo worden de doelen per onderwerp beschreven.

1. Bestuursrechtelijke maatregelen

Doel:

Behoefte om bestuursrechtelijke maatregelen effectiever in te zetten op de volgende onderwerpen:

- Ondermijning (drugs- en vastgoedcriminaliteit, mensenhandel, fraude en witwasconstructies) Het sluiten van panden waar drugs of labs worden aangetroffen blijft een aandachtsgebied. Niet alle vormen van ondermijning zijn even goed zichtbaar.
- Woonoverlast
  M50 gemeenten vragen aandacht voor de steeds toenemende ernstige vormen van woonoverlast. De toepassing van het bestuursrecht op deze problematiek, kent lange doorlooptijden. Er wordt steeds vaker een beroep gedaan op de inzet van de burgemeester, die op zijn/haar gezag ketenpartners aanspreekt op het treffen van maatregelen. De beperkte ambtelijke capaciteit binnen M50 gemeenten is een knelpunt.
- Zorg en veiligheid
  Aandacht vraagt de groep personen met onbegrepen gedrag. Betreft vaak langlopende casuïstiek waarbij passende zorg niet tijdig vanuit de zorgpartners geboden kan worden of de persoon zelf wil niet meewerken aan zorg. Om goede ondersteuning, zorg en te handelen in het belang van veiligheid en leefbaarheid is een tijdige en goede samenwerking tussen gemeenten en zorgpartners belangrijk.

2. Openbare orde en veiligheid (informatiepositie burgemeester)

Doel:

Bij burgemeesters is er behoefte aan het actiever delen van informatie vanuit de politie en andere ketenpartners. Het gaat dan om de volgende onderwerpen:

- Incidenten met een grote maatschappelijke impact
- Incidenten die mogelijk politiek gevoelig kunnen zijn
- Instappen of acties vanuit bijv. landelijk opererende eenheden van de politie, FIOD of andere partners wanneer dit plaatsvindt binnen de gemeente

De burgemeester dient in zijn/haar rol als onderdeel van de driehoek een betere informatiepositie te krijgen. Zeker waar het gaat om het tijdig kunnen inspelen op signalen van maatschappelijke onrust. Vanuit M50 gemeenten is er behoefte aan het ontwikkelen van een online monitoringssysteem waarin diverse informatiebronnen (AIVD, Bondgenoten, politie/OM, sentimentenonderzoeken) lokaal worden samengevoegd om (een kiem van) maatschappelijke onrust in een zo vroeg mogelijk stadium lokaal inzichtelijk te krijgen voor de burgemeester ten behoeve van inbreng lokale driehoek. Binnen de M50 gemeenten is er grote bereidheid om samen te werken aan veiligheid en om mee te willen denken hoe informatiedeling beter kan. Een onderdeel hiervan kan zijn om Landelijke campagnes (zoals recent de campagne Vreemd of Verdacht) af te stemmen met gemeenten (liefst met een toolkit) zodat dit lokaal versterkt kan worden (en eventueel geconcretiseerd met een lokaal meldpunt). Hierdoor kan er lokaal beter zicht zijn op de criminele samenwerkingsverbanden.

3. Uitvoeringscapaciteit

Doel:

Het uitbreiden van uitvoeringscapaciteit.

Er is een structureel tekort binnen de uitvoeringscapaciteit. Hierdoor komen gemeenten, politie, jongerenwerkers en maatschappelijk werk te weinig in de wijk. Het gevolg hiervan is dat de zichtbare aanwezigheid in de wijk afneemt, wat ten koste gaat van de algehele informatiepositie, de preventie, het eventuele zorgtraject en de effectiviteit van handhaving. Het vroegtijdig oppakken van signalen is daardoor lastiger geworden. M50 gemeenten hebben behoefte aan uitbreiding van ambtelijke capaciteit op het gebied van openbare orde en veiligheid.

Pijler Financien

Pijlervoorzitter: Philip van Veller, wethouder Leidschendam-Voorburg

1. Betrokkenheid andere M50 gemeenten

We houden iedere 2 à 3 maanden een bestuurdersoverlegje van de leden om op te halen wat leeft en waar actiepunten zitten. De samenstelling is wisselend. Onderstaande is hiervan de weerslag.

2. Wat wordt de inzet op inhoud van de pijler?

Onderstaande inzet is in een aantal gevallen niet specifiek voor de M50, maar daarin bewaken we wel de belangen van de middelgrote gemeenten.

1) Meer geld van Rijk naar het gemeentefonds.
2) Stabilisatie van de financiële verhoudingen tussen Rijk en gemeenten.
3) Voortvarend opschonen van de SPUKs, waarbij we invloed uitoefenen op de kwaliteit & verantwoordingslast van de nieuwe constructies.
4) Ondersteunen met financiële kennis en kunde van het lobbytraject probleemwijken (zie pijler sociaal).

Optioneel/slapend:

5) Verbeteren van financieel toezicht (door Provincies).

3. Welke lobbyactiviteiten worden ondernomen door de pijler?

Het doen van lobby activiteiten volgt enerzijds zowel een vast ritme van contact en overleg, anderzijds van actualiteit en de Haagse politieke agenda en Kameroverleggen. Dat betekent ook dat alle lobbyactiviteiten voor 2025 nu al voorspelbaar zijn. Wat wél voorspelbaar is, is de korte termijn en de structurele activiteiten. Deze zijn:

Korte termijn:

- Beïnvloeden agenda overleg TK met VNG d.d. 18 februari, zowel via lijn VNG als via Kamerleden.
- Position paper t.b.v. AO TK gemeentefinanciën d.d. 25 maart
- Uitkomsten AO TK verwerken in 'verhaal' voor BOF-V d.d. 8 maart

Structureel:

- Beïnvloeding binnen netwerk VVD-bestuurders
- Laat ons niet in de streek
- Actieve monitoring Agenda TK en hierop acteren

4. Interne netwerkactiviteiten

- Napraatsessie over het VNG congres ravijnjaar en commissiebehandeling gemeentefinanciën in TK (begin april): wat betekent dit voor de M50
- Webinar meicirculaire (begin juni)
- Activeren financieel specialisten van gemeenten die zich melden met actielijn probleemwijken (Zeist, Zutphen, Veenendaal, Bergen op Zoom, Den Helder en Houten) om financiële kant van actielijn te ondersteunen

5. Inzet Platform31 en/of andere natuurlijke partners

Nog nader in te vullen

6. Overig

We geven de leden een kernboodschap mee voor de verkiezingsprogramma's.